

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADSKO VIJEĆE

Broj: 01-GV-02-596/22
Sarajevo, 04.04.2022. godine

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 2. i člana 74. stav 1. Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 34/08 – prečišćeni tekst), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na 14. sjednici održanoj dana 04.04.2022. godine, primilo je k znanju

Informaciju o realizaciji inicijativa za podizanje Spomenika od značaja za Grad Sarajevo.

PREDSJEDAVAJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Jasmin Ademović, s.r.

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADONAČELNICA

Informacija
o realizaciji inicijativa za podizanje Spomenika od značaja za Grad Sarajevo

Sarajevo, april 2022. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 407 443
Fax: +387 33 208 341
Email: grad@sarajevo.ba
Web: www.sarajevo.ba

UVOD

Odlukom o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo Službene novine Kantona Sarajevo, („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 49/19, 28/20 – ispravka) definisan je kriteriji za utvrđivanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo, vrste spomenika, način podnošenja inicijative za podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo, uslovi i postupak za podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo, kao i način održavanja i zaštite spomenika podignutih u skladu sa ovom Odlukom.

Na osnovu navedene odluke, Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva predlaže odluke, razmatra podnesene inicijative te daje upute za daljnji rad nadležnoj službe po pristiglim predmetima i inicijativama.

Spomenici u smislu navedene Odluke smatraju se skulpture, biste, spomen-kompleksi, odnosno obilježja, spomen-česme, spomen-ploče i fontane koji su svojim sadržajem, estetskim izgledom i funkcionalnošću namijenjeni očuvanju uspomene na historijske događaje i ličnosti. Umjetničkim skulpturama u smislu ove Odluke smatraju se skulpture iznimne kulturno-umjetničke vrijednosti, spomen-pokloni iznimne kulturno-umjetničke vrijednosti, odnosno umjetničke skulpture ili obilježja koja se mogu podizati na određene vremenske periode, a koja mogu biti u vlasništvu Grada Sarajeva i kojima može upravljati Grad Sarajevo.

Odlukom o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo smatraju se:

- Spomenici kojima se obilježavaju historijski događaji od posebnog značaja za Grad Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu, a koji su obilježili bližu i dalju historiju i dali poseban doprinos razvoju i afirmaciji grada Sarajeva i Bosne i Hercegovine;
- Spomenici podignuti u znak sjećanja na osobe koje su svojim djelovanjem dale poseban doprinos razvoju i afirmaciji grada Sarajeva i Bosne i Hercegovine te očuvanju civilizacijskih vrijednosti, multietničnosti i posebnosti grada Sarajeva i Bosne i Hercegovine.

Umjetničkim skulpturama od značaja za Grad Sarajevo u smislu ove Odluke smatraju se instalacije u javnom prostoru koje se mogu ocijeniti kao dijela iznimne kulturno-umjetničke vrijednosti.

Inicijativu za podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo mogu podnijeti vijećnici Gradskog vijeća Grada Sarajeva, vijećnici općinskih vijeća općina u sastavu Grada Sarajeva, gradonačelnik/ca i načelnici općina. Pravna lica i udruženja građana mogu podnijeti inicijativu za podizanje spomenika putem općina.

Važno je istaći da inicijativa mora sadržavati naziv događaja, odnosno ime ličnosti kojima se inicira podizanje spomenika, sa obrazloženjem i prijedlog lokacije za njegovo podizanje. Inicijativa se podnosi gradonačelniku/ci, koji/a putem nadležne službe prosljeđuje inicijativu Komisiji za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva na daljnje odlučivanje.

Komisija ima sedam članova, a sačinjavaju je gradski vijećnici te ugledni stručnjaci, naučni i javni djelatnici iz predmetne oblasti. Komisija vrši valorizaciju događaja, odnosno ličnosti i donosi odluku o tome da li je događaj, odnosno ličnost za koji se inicira podizanje spomenika, od značaja za Grad Sarajevo, a u skladu sa kriterijima iz člana 3. Odluke. Za procjenu iznimne vrijednosti umjetničke skulpture gradonačelnik/ca pribavlja mišljenje Savjeta gradonačelnika/ce kapacitiranog za davanje ovakvog mišljenja, a po potrebi formira posebno tijelo sastavljeno od kompetentnih vanjskih saradnika. Komisija vrši valorizaciju podnesene inicijative u roku od 60 dana od prijema inicijative. Nakon što je Komisija odlučila o tome da se podnesena inicijativa odnosi na podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo i Bosnu Hercegovinu, prema kriterijima iz člana 3. ove Odluke, gradonačelnik/ca putem nadležne službe obavještava podnosioca inicijative o valorizaciji Komisije i

upućuje podnosiocu inicijative zahtjev da se inicijativa, ukoliko tražena dokumentacija nedostaje i/ili ukoliko je to potrebno, upotpuni sljedećim elementima:

- a. idejnim rješenjem spomenika
- b. precizno određenom mikrolokacijom
- c. podacima o načinu finansiranja podizanja spomenika

Podnosilac inicijative je, na zahtjev Komisije, dužan upotpuniti podnesenu inicijativu u roku od 60 dana, osim ako za dobivanje idejnog rješenja spomenika nije potrebno provesti javni konkurs.

Nakon obrade tako kompletirane inicijative, po postupku i na način u skladu sa ovom Odlukom, gradonačelnik/ca tekst nacрта odluke o podizanju spomenika upućuje Komisiji koja utvrđuje nacrt odluke i upućuje ga Gradskom vijeću na razmatranje, a poslije provedene javne rasprave, a na osnovu izvještaja o provedenoj javnoj raspravi i teksta prijedloga odluke koji Komisiji dostavlja gradonačelnik/ca zajedno sa izvještajem o provedenoj javnoj raspravi, Komisija utvrđuje prijedlog odluke i upućuje ga Gradskom vijeću na razmatranje i konačno odlučivanje.

U slučaju kada podnosilac inicijative ne izvrši dopunu inicijative u roku od 60 dana, Komisija obustavlja postupak donošenja odluke, o čemu gradonačelnik/ca putem nadležne službe obavještava podnosioca inicijative.

Informacija o aktivnostima na podizanju spomenika za mandatni period

Programima podizanja spomenika od značaja za Grad Sarajevo za 2021. i 2022. godinu planirane su realne aktivnosti iz ove oblasti u skladu sa mogućnostima Grada Sarajeva, pribavljenim neophodnim saglasnostima i odobrenjima drugih nadležnih institucija, ako i obezbjeđenih sredstava.

U skladu sa navedenim programima, odnosno podnesenim inicijativama, donesene su odluke o podizanju spomenika i spomen-ploča kako slijedi:

1. Odluka o podizanju Spomen-obilježja Kazani

Kako je i planirano Programom podizanja spomenika od značaja za Grad Sarajevo 2021. godine donesena je Odluka o podizanju Spomen-obilježja Kazani („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 45/21). Na osnovu donesene Odluke urađen je glavni projekat te se pristupilo izradi spomen-obilježja i izvođenje radova i postavljanje spomen-obilježja.

Sa ciljem provođenja inicijative Gradskog vijeća Grada Sarajeva za podizanje Spomen-obilježja žrtvama na Kazanima, Federacija BiH je doznačila Gradu Sarajevu iznos od 5.000,00 KM još 2014. godine te je ovaj iznos u potpunosti utrošen na nabavku detaljnog geodetskog snimka lokaliteta i sufinansiranje izrade samog spomen-obilježja uz sredstva Grada Sarajeva.

Spomen-obilježje na Kazanima, s usvojenim tekstom, otkriveno je 15.11.2021. godine.

2. Odluka o podizanju Spomen-ploče poginulim pripadnicima Zelenih beretki pri akciji oslobađanja kote 1162 – Vidikovac

Udruženje Zelene beretke podnijelo je inicijativu za postavljanje Spomen-ploča poginulim pripadnicima Zelenih beretki pri akciji oslobađanja kote 1162 – Vidikovac na dolaznoj stanici

Trebevičke žičare Ramo Biber u 2019. godini. Komisija za spomenike Gradskog vijeća prepoznala je ovu inicijativu kao spomen-ploču od značaja za Grad Sarajevo te je pokrenuta redovna procedura postavljanja ove ploče. Međutim, prethodna administracija nije bila saglasna sa traženim dizajnom spomen-ploče i lokacijom te je cijela procedura na traženje podnosioca inicijative obustavljena.

Udruženje Zelene beretke obnovilo je ovu inicijativu krajem 2021. godine te je nova administracija prihvatila predloženo idejno rješenje i donesena je Odluka o podizanju Spomen-ploče poginulim pripadnicima Zelenih beretki pri akciji oslobađanja kote 1162 – Vidikovac („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 2/22).

Postavljanje Spomen-ploče je planirano u prvom kvartalu 2022. godine.

Realizacija započetih projekata

1. Spomenik bosanskom kralju Kralju Tvrtku I Kotromaniću

Grad Sarajevo je u 2021. godini, kako je i planirano Programom podizanja spomenika od značaja za Grad Sarajevo 2021. godine, utvrdio lokaciju za podizanje spomenika bosanskom kralju Tvrtku I Kotromaniću na zemljištu označenom kao k.č. 1608 K.O. Sarajevo IV (novi premjer), Park između zgrada Zemaljske vlade (zgrada Predsjedništva i Kantona Sarajevo).

Na osnovu izabrane lokacije krajem 2021. godine raspisan je konkurs za najbolje idejno rješenje budućeg spomenika. U februaru 2022. godine izabrano je najbolje idejno rješenje na osnovu kojeg se radi i Glavni projekat kako bi se do kraja 2022. godine podigao ovaj spomenik od značaja za Grad Sarajevo, kao i za državu Bosnu i Hercegovinu.

U Budžetu Grada Sarajeva za podizanje ovog spomenika planirano je 250.000,00 KM.

2. Spomen-obilježje „HVO Sarajevo”

Gradsko vijeće je donijelo Odluku o podizanju ovog spomen-obilježja na sjednici održanoj 29.01.2020. godine („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 5/20) te Odluku o izmjeni Odluke Spomen-obilježje „HVO Sarajevo”, broj 01-G V-02-927/20, na sjednici održanoj 30.09.2020. godine.

Grad Sarajevo kao nositelj svih aktivnosti izradio je glavni projekat te pribavio odobrenje za građenje od nadležne općine i odabrao izvođača radova na ovom spomen-obilježju. Planira se u I kvartalu 2022. godine podizanje Spomen-obilježja „HVO Sarajevo” za šta su obezbjeđana sredstva u Budžetu Grada Sarajeva u iznosu od 6.000,00 KM.

3. Spomen-obilježje Civilnim žrtvama rata grada-Kantona Sarajevo

Komisija za spomenike Gradskog vijeće Grada Sarajeva prepoznala je ovu inicijativu kao inicijativu od interesa za Grad Sarajevo još 2020. godine te je Grad Sarajevo pokrenuo aktivnosti na realizaciji ove inicijative.

U toku 2020. i 2021. godine tražene su moguće lokacije za podizanje ovog spomenika u saradnji sa općinama Stari Grad i Centar.

U saradnji sa Općinom Centar konačno je početkom 2022. godine definisana moguća lokacija gdje se može podići ovaj značajan spomenik, ali se čekaju dodatne saglasnosti Zavoda za planiranje KS i Državne komisije za zaštitu nacionalnih spomenika.

U toku 2022. godine planira se javnim konkursom dobiti idejno rješenje koje će biti osnov za podnošenje zahtjeva za urbanističku saglasnost. Također, potrebno je dobiti glavni projekat i konačno ispuni sve potrebe uslove za dozvolu za građenje. Za sve pobrojane aktivnosti neophodan je značajan vremenski period te, obzirom na navedeno, realan rok za podizanje ovog spomenika je u 2023. godini.

Razmatrane inicijative i programi u dosadašnjem mandatnom periodu

1. Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva razmatrala je Inicijativu za podizanje spomen-obilježja ubijenom učeniku Denisu Mrnjavcu ispred Srednje mašinske – tehničke škole u Sarajevu koju je podnio gradski vijećnik Adi Škaljić te je prihvaćena kao spomenik od značaja za Grad Sarajevo, a realizovat će se kada ste steknu uslovi.
2. Komisija za spomenike Gradskog vijeća razmatrala je Inicijativu za podizanje spomenika „Ženi Sarajeva” i potvrdila je stav Komisije iz 2016. godine da je navedeni spomenik od značaja za Grad Sarajevo. Sugerisano je Udruženju „Obrazovanje gradi BiH“, kao podnosiocu inicijative, a uzevši u obzir Odluku o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo gdje je propisano da se idejno rješenje u užem gradskom jezgru dobavlja putem konkursa, da razmotri eventualne lokacije u općinama Novo Sarajevo i Novi Grad kako bi ponuđeno idejno rješenje moglo biti i realizovano kad se steknu uslovi.
3. Komisija za spomenike Gradskog vijeća uputila je inicijativu Gradskom vijeću da svojim zaključkom zaduži gradonačelnicu da razmotri mogućnost Grada Sarajeva da podigne spomenik Batonu Desidijatskom, kao spomenik od interesa za Bosnu i Hercegovinu.
Obrazloženje:
Baton Dezidijatski je bio politički i vojnički dužnosnik desidijatske civitas, autonomne teritorijalno-upravne i administrativne jedinice u okvirima rimske provincije Ilirik. Dezidijati su ilirski narod koji je u periodu od IV st. p.n.e. do zaključno sa II st. n.e. dominirao prostorom Gornje Bosne i dolinom rijeke Lašve. Rođen između 40. i 30. god. p.n.e., vjerovatno u jednoj u uglednijih desidijatskih porodica, on je imao istaknutu karijeru i u okvirima svoje matične civitas, ali je vjerovatno bio i u rimskoj službi. U proljeće 6. god. n.e. stao je na čelo Velikog Ilirskog ustanka koji je izbio zbog izrabljivanja i ekonomskog i socijalnog iskorištavanja naših ljudi od strane imperijalne vlasti. Ubrzo je postao i jedan od dvojice glavnih vođa Ilirskog Saveza, prve organizacije koja je ujedinila razjedinjene narode i plemena koja su naseljavala današnji ilirsko-slavenski prostor. Veliki Ilirski ustanak bio je najveći i najteži rat koji je Imperija vodila još od rata sa Hanibalom gdje je bilo angažovano skoro 190.000 profesionalnih i dobro obučениh vojnika koji nisu vojnički porazili ilirski savez, već je ustanak ugušen zbog izdaje.
4. Komisija za spomenike Gradskog vijeća razmatrala je Inicijativu za podizanje spomen-ploče Emeriku Blumu i Uglješi Uzelacu te je zatražila dopunu dokumentacije od podnosioca inicijative kako bi mogla donijeti konačnu odluku
5. Komisija za spomenike Gradskog vijeća razmatrala je Inicijativu za podizanje spomen-ploče podizanje spomen-ploče Markanu, poznatom kolopertateru, na Carevom mostu te je zadužila nadležnu službu da realizuje predmetnu inicijativu.
6. Po planu rada Gradskog vijeća i propisima Odluke o podizanju spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo, Komisija za spomenike razmatrala je, a Gradsko vijeće usvojilo je Plan podizanja spomenika od značaja za 2022. godinu.